

Vzpomínka na Jana Cettla aneb Turnovák staré generace

□ napsal náš přítel Ing. Jindřich Cettl

Jako člen Spolku rodáků a přátel Turnova bych rád něco sdělil naší mladé generaci o známé osobnosti minulé doby, o svém pradědečkovi Janu Cettlovi, který se narodil 4. června 1834 v Turnově, jakož i o některých členech jeho početné rodiny, Janovi a Josefovi.

On sám byl povoláním řezník. Vzhledem k jeho úžasné paměti a vrozené inteligenci, byl i dobrým společníkem, muzikantem, zpěvákem, hercem - ochotníkem a známým písmákem. Svými komentáři uměl dobře a vtipně reagovat na různé politicko-hospodářské situace jeho doby.

Tím se však dostával velmi často do nesnází s tehdejší rakousko-uherským režimem. Jako člen různých spolků se všude aktivně zúčastňoval jejich činnosti.

Chodilo se do divadel, do cirkusu, zpívat, tancovat i sportovat. Tehdejší život lidí měl docela jiný společenský charakter a styl. Stress a hektika byly tehdy docela neznámými pojmy. Tak tomu bylo i u našeho pradědečka i u jeho nejstaršího stejnojmenného syna Jana (nar. 1863), mého dědečka a nakonec i u mého otce, též Jana (nar. 1893).

Všichni byli řezníci a hostinští. Proto si asi tak dobře spolu rozuměli a spolupracovali. V té době patřil rodině nakrátko i hotel „Karel IV.“ a potom hotel „Petrohrad“, který se tehdy nacházel v malé postranní uličce, kolmé k dnešní Hluboké ulici. V „Petrohradě“ bývalo díky společenské, herecké a umělecké aktivitě této rodiny velice živo.

Pradědeček i dědeček měli, jak již bylo řečeno, všestranný talent. Při uvítání našeho prvního prezidenta Československé republiky T. G. Masaryka v Turnově na náměstí v roce 1922 ho starý Cettl (rozuměj: pradědeček) vítal v řeznickém kroji jako předseda řeznického cechu. S panem prezidentem si prohodil i pár vtipů, neboť prezident Masaryk měl též velice rád humor.

Uvádím citát z novin - Národní politiky - v září 1922:

„Na cestě z radnice pohovořil pan prezident s jedním z nejstarších občanů turnovských, řeznickým mistrem Janem Cettlem, který u věku téměř 90 let je duševně i tělesně svěží a v kraji znám jako svérázný lidový myslitel a písmák.“

O této prezidentské návštěvě existuje fotografický materiál, jakož i dokumentární film. Tento film byl nám školákům 1. třídy obecné školy v roce 1935 na začátku školního roku povinně promítán. Už tehda jsem byl na svého pradědečka velice hrdý.

První turnovské kino bývalo hned vedle hotelu „Petrohrad“. V něm byl též aktivně činný i náš dědeček, křestním jménem též Jan. Doprovázel tam němý film zvukem svých housliček, při čemž jeho kolega hrál zase na piano. Tak „dělávali“ z němého filmu zvukový.

Z novinových článků dále uvádím:

„K úmrtí starého válečníka, veterána a kolegy Jana Cettla: V sobotu 29. ledna 1928 zemřel v Turnově téměř 95 letý mistr řeznický Jan Cettl, aktivní účastník tří historicky významných válek: naší poslední světové (1914 - 1918) nepočítaje: Krymské z r. 1853, Italské z r. 1859 a Rakousko-pruské z r. 1866. Byl to poslední veterán těchto událostí a v našem okrese jistě ojedinělá osobnost.“

Je zajímavé, že skoro ve stejnou dobu, kdy odešel tento bodrý turnovský občan Cettl, umírá i 101 letý generál Higginson, hrdina od Sevastopolu z Krymské války (1853), kterou náš Cettl též prodělal a Higginsona osobně znal. Nakonec zažil i tu poslední světovou válku (1914 - 1918), které se ovšem už pro své vysoké stáří nemohl aktivně zúčastnit. Čehož, podle vyprávění mého otce, velice litoval. Zato si ji prožili v celé síle můj dědeček i můj otec s jeho dvěma bratry - Jindřichem a Václavem.

Vzpomínka na Jana Cettla

Napsal Milan Mlejnek

Můj dědeček se jmenoval též Jan Cettl, byl rovněž řezníkem a kromě toho vlastnil přílehlou malou hospodářskou usedlost s restaurací na Daliměřicích u Turnova. Byl též nadaným hudebníkem a lidovým komponistou. Za zmínku jistě stojí, že též z jeho populárně hudební skladatelské činnosti se zachovala celá řada jeho vlastnoručně psaných skladbiček - šansonů a jiných hudebních parodií (kupletů) na společensko-politické události jeho doby.

Díky B. Hilsherové (učitelce české řeči na univerzitě v Houstonu - Texasu v USA), která si pro tyto svazky not v roce 1972 k mé matce do Turnova dojela. V univerzitní knihovně v Houstonu nyní spočívá všech těch asi 15 svazků, jako vzpomínka na oba tyto turnovské rodáky staré generace rodu Cettlů.

K rodu Cettlů zbývá ještě dodat, že ze šesti dětí (4 synů a 2 dcer) starého Jana Cettla, se do historie města Turnova zapsal ještě jeden z nich, a sice prof. Josef Cettl (nar. 1864, zemřel 1913), který byl jedním ze zakládajících členů profesorského a učitelského sboru Šperkařské školy, tehda jediné svého druhu v Evropě.